

Wittgenstein'ı Sevmek İçin 50 Neden

- 1) Çünkü dikiş tutturamamış aristokrat rolünü benimsemişti.
- 2) Çünkü hiçbir zaman Heidegger gibi "Heil Hitler" yazmamış, Sartre'ın yaptığı gibi Komünist Partisi'nin kuyruğuna yapışmamıştı.
- 3) Çünkü dostluğa inanıyordu. Bir dost, diyordu, anlamsızlık alanında birlikte kilometrelerce yol alabileceğiniz biridir.
- 4) Çünkü, kendinden nefret etmenin sıkıntılı ve başarısızlığa yargılı peygamberi Otto Weininger'in hayaleti, yaşamının sonuna kadar ona eşlik etti.
- 5) Çünkü onu Avrupa'nın en zengin insanlarından biri yapan aile mirasını geri çevirdi.
- 6) Çünkü yaşamının son yıllarında öğrencilerine pek ender olarak verdiği ahlak derslerinden biri şuydu: "İnsan, kafasının içini boş şeylerle doldurmamalı."
- 7) Çünkü birinin çıkıp, entelektüel dünyanın Augias ahırları-ını temizlemesi gerekiyordu. Wittgenstein, bu işi yapmak için kendisinin seçilmiş olmasına her zaman şaşırması .
- 8) Çünkü Bertrand Russell ona, bir Dünya Barış ve Özgürlük Örgütü kuracağını haber verdiğinde, Wittgenstein bıyık altında gülmüştü. "Öyle sanıyorum ki, demişti bunun üzerine Russel, siz kendi adınıza bir Dünya Savaş ve Kölelik Örgütü kurmayı yeğlersiniz." Wittgenstein bu düşünceye ateşli bir biçimde katılmıştı: "Evet, ben daha çok böyle bir örgütü yeğledim!"
- 9) Çünkü felsefenin hiçbir düşünce toplumunun yurttaşı olmadığını ileri sürüyordu. Hatta Wittgenstein'ı filozof yapan, bu köktenci tuhaflığıydı.
- 10) Çünkü Tractatus logico-philosophicus'u yayımlayan editöre, o~Okuduklarından hiçbir şey anlamayacak olan okurun kinini kusabilmesi için, kitabın sonuna on-on iki boş sayfa eklemesini önermişti. Ayrıca yıldız falına inananların, yıldızların kendisi hakkında ne söylediğini öğrenmelerini sağlamak için, kitabın kapağına doğum tarihinin ve saatinin konmasını da istemişti...
- 11) Çünkü onun ülküsü, bir dilbilgisi damlasının içinde bir felsefe bulutu yoğunlaştırmaktı.
- 12) Çünkü kendi kendine sürekli şu soruyu soruyordu: Yalnızca belli bir yeteneği varsa ve bu yetenek de yok olmaya başlamışsa. insan ne yapabilir? En iyisi, bu yetenekle birlikte yok olmak değil mi?
- 13) Çünkü prostat kanserine yakalandığını öğrendiğinde, üzüldüğü şeyin bu tanı değil de, doktorunun ona, bu hastalığın kesin olarak tedavi edilebileceğini söylemiş olmasıydı. "Yaşamayı sürdürmeye hiç de hevesli değilim," cevabını yapıştırmıştı ona.
- 14) Çünkü şöyle diyordu: "Benim düşüncelerim, İngiliz garlarında bilet gişelerinin üzerine yapıştırılan şu afişe benzer: "Bu yolculuğu ille de yapmanız gerekiyor mu?" Bunu okuyan birinden şöyle bir cevap beklenebilir: "İkinci kez düşünecek olursam, hayır."
- 15) Çünkü yaşamı boyunca hiç kravat takmamıştı.
- 16) Çünkü atom bombasını acı fakat sağaltıcı bir ilaç olarak görüyordu.
- 17) Çünkü Schopenhauer-'a sadık kalarak, çocuk yapmanın suç olduğunu düşünüyordu ve kendisine tutkun bir genç kıza bir gün, bunun gerçekte bu sefil dünyaya yalnızca bir varlık daha bırakmaktan başka bir işe yaramayacağını

- söylemişti. Ayrıca, insanların bu dünyada çok uzun süre yaşadıklarını düşünüyordu.
- 18) Çok günah işlediğinin ve bu günahların hiçbir şekilde bağışlanmayacağını bilincindeydi. Onun gözünde Tanrı acımasız bir yargıçtı; Tanrı'yı başka türlü düşünemiyordu.
- 19) Çünkü her türlü felsefi kanıt getirmenin sıradan bir edim olduğunu düşünüyordu. Russell'a itirafta bulunarak, bir çiçeği çamurlu elleriyle kirletmek istemediğini söylemişti.
- 20) Çünkü kendine şu soruyu soruyordu: "Şimdi, geçmiş olduğu zaman nereye gidiyor ve geçmiş nerede?" İşte, diyordu, felsefede insanın başına en çok dert açan sorulardan biri.
- 21) Çünkü Wittgenstein ile Thelonious Monk arasında tuhaf yakınlıklar var. Ona da, Monk'a da öykünmeye olanak yok - ikisi de çok karmaşık, çok kendine özgü. İkisi de sessizliğin müzikçisi.
- 22) Çünkü Ingeborg Bohman doktora tezini onun üzerine hazırladı.
- 23) Çünkü Iabelle Huppert, Werner Schroder 'in Malina başlıklı filminde , Wittgenstein'ı konu alan bir ders veriyor.
- 24) Çünkü Michel Haneke'nin Bir Rastlantının Zamandiziminden 71 Parça başlıklı filmi, doğrudan onun felsefesinden, İngiliz Derek Jarman'ın Wittgenstein filmi de onun özyaşam öyküsünden esinleniyor.
- 25) Çünkü Freud'u yalnızca bakış açımızı değiştiren biri olarak değil, yeni bir bakış açısı yaratan, modernliğin en büyük estetik tanrılarında biri olarak görüyordu.
- 26) Çünkü felsefe alanında yarışı kazanan, diyordu, en yavaş koşmasını becerebilen kişidir. Ya da: Varış noktasına en son ulaşan kişidir. "Filozofların," diye yazıyordu, "birbirlerini şöyle selamlamaları gerekir: `Ağırdan al!' "
- 27) Çünkü, neden felsefe yaptığı sorulduğunda, felsefe yapmanın hiçbir işe yaramadığını, ayrıca, bunu yapmakla insanın kendisinden başka kimse- ye zarar vermediğini, söylüyordu.
- 28) Çünkü Vazgeçiş Okulu'nun bir başka Schopenhauerci yandaşı olan ve gelip geçenlere cehennemini yolunu soran, ayrıca kendi kendini aldat- maktan korktuğu için itiraflarını yakan Louise Brooks'la aynı ailedendi.
- 30) Çünkü kötü haberleri her zaman iyi haberlere yağ tutuyordu -karanlık önsezileri böylelikle doğrulanmış oluyordu- ve Gottfried Keller'in şu cümlesi, en sevdiği alıntılar arasındaydı: "Her şey yolunda gidiyorsa, bunun böyle olması için hiçbir neden olmadığını unutma."
- 31) Çünkü verdiği unutulmaz konferanslardan birinde, Karl Popper'ı uzun bir maşayla tehdit etmişti.
- 32) Çünkü o olmasaydı, Wittgenstein'ı Yeğeni'ni, Thomas Bernhard'ın o başyapıtını tanımamış olacaktık.
- 33) Çünkü ünlü Mind dergisinde çıkan felsefe yazılarını okumanın saçma olacağını, Street and Smith'in yayımladığı polis romanlarının bu konuda çok daha doyurucu olduğunu ileri sürüyordu.]
- 34) Çünkü en beğendiği deyişlerden biri şuydu: "O lânet olası şeyi rahat bırak!"; bu deyişi fiyakalı bir abartıyla söylüyordu ve bu sözler yaklaşık olarak, şeylerin olduğu biçimiyle iyi oldukları, bir şeyleri değiştirmeye özellikle kalkışılmaması gerektiği anlamına geliyordu.
- 35) Çünkü, üniversitede dersini bitirir bitirmez, en yakındaki sinemaya koşup bir western ya da müzikli komedi izliyordu. Her zaman da en ön sıraya oturuyordu.
- 36) Çünkü felsefe üzerinde çalışmanın, insanın öncelikle kendi üzerinde çalışması

anlamına geldiğinin bilincindeydi. İnsan hangi noktaya erişmişse, ancak o düzeyde yazabilir.

37) Çünkü çevresine şunu salık veriyordu: "Bir başkasının derinlikleriyle sakın oynamama!"

38) Çünkü şöyle diyordu: "Avaz avaz saçmalamak seni özellikle utandırmazın! Dikkat edeceğin tek şey, kendi ağzından çıkan saçmalıklar olmalı!"

39) Çünkü üniversitede yapılan felsefe eğitimini hor görüyor ve orada "dürüst bir çalışma yapılabilmemesinin mucize olduğunu" söylüyordu.

40) Çünkü söylemlerindeki göz boyama oyununa direnmekte uzmandı. Diogenes, soytarıların dilini kullanarak filozofların dilini çürütmüştü; in da bizim felsefi şişinmelerimizin altına yerleştirdiği oduruları tutuşturdu.

41) Çünkü insanın anlamasına olanak bulunmayan şeyleri sanmasına yol açan felsefi basitleştirmelerden iğreniyordu.

42) Çünkü elli yaşını geçtiği halde; gençlerle korkunç karmaşık kileri yaşayabiliyordu.

43) Çünkü kendi yaşamını düşünmenin ya da düşünmeye çalışmanın, mantık problemlerini çözmekten hem daha zor, hem daha dürüst bir davranış olduğu kanısındaydı. "Bir insan bile olamadıktan sonra, mantıkçı olmak neye yarar?" diyordu kendi kendine.

44) Çünkü başarısız bir keşişti - bu özelliği, yaşamöyküsünü en iyi yazan kişinin gözünden de kaçmamıştı ... Monk'un adına yazgılı bir keşiş.

45) Çünkü Gilles Deleuze'ün öfkelenip başkalaşmasına, savcıya dönüşerek onu felsefeyi katletmekle suçlamasına yol açmıştı.

46) Çünkü Birinci Dünya Savaşı sırasında en tehlikeli görevlere gönüllü olarak katılmıştı. Korkunun, dünya üzerindeki varlığımız hakkında yanlış düşünmemizden kaynaklandığı inancındaydı. Siperlerde Tolstoy'u, Schopenhauer'ı ve Nietzsche'yi okuyordu.

47) Çünkü filozofların sorunlarını, onların düşündüğünden daha çılgın şeyler düşünerek çözebileceğimizi söylüyordu.

48) Çünkü, pozitivizmin en köktenci yuvası olan Viyana Çevresi'ne bir konferans vermek üzere çağrıldığında, dinleyicilere Rabindranath Tagore'- dan mistik şiirler okumayı yeğlemişti.

49) Çünkü ün peşinde koşma özleminin, düşüncenin ölümü olduğu kanısındaydı [/b]

50) Çünkü Norveç'te tek başına iki yıl yaşama kararından sonra onu caydırmaya çalışan Russell'a, akıllı insanlarla konuşarak akıl fuhuşu yaptığı karşılığını vermişti. "Orada karanlıklar içinde kalacağını söyledim," diye anlatıyor Russell, "O da bana ışıktan nefret ettiğini söyledi. Bunun üzerine, ona deli olduğunu söyledim, o da bana: `Tanrı beni zihin sağlığından koru- sun!' diyerek karşılık verdi." Wittgenstein, bütünüyle işte bu sözlerdedir.

ROLAND JACCARD

"Sessizliğin Grameri", Cogito Dergisi, Sayı:33